

Каталог на педомерките (Lepidoptera: Geometridae) в България от Екатерина Несторова

Алекси ПОПОВ

NESTOROVA E. 1998. Lepidoptera, Geometridae. - In: Catalogus Faunae Bulgaricae. 2. Sofia - Moscow, Pensoft Publishers, 193 p.

Едва ли има друг разред от безгръбначните животни, към който да са били насочени интересите на толкова български ентомолози през всички периоди от развитието на зоологията в нашата страна, както към пеперудите. Това е причината за натрупването на достатъчен обем от данни и за семейство Geometridae, чийто видов състав е вече почти цялостно изяснен у нас. Затова и съставянето на каталог на семейството е набременно.

Екатерина Несторова се е постарала да обедини цялата налична информация и да посочи за всеки вид синонимиката и литературата за България, хоризонталното и вертикалното разпространение у нас, общото разпространение, фенологията и хранителните растения. Вертикалното разпространение е дадено чрез минималната и максималната надморска височина и чрез растителните пояси. Използвани са общоприетите у нас растителни пояси, като само поясът на ксеротермните гъбови гори и поясът на мезофилните гъбово-габъроби гори са обединени в един пояс. Общото разпространение е посочено чрез по-големи географски категории (не зоогеографски, както е отбелязано на с. 1 в каталога).

В увода на каталога Е. Несторова съобщава за 460 установени в България вида, от които 12 вида са с недостатъчно сигурни данни. В действителност в каталога са включени 461 вида и 1 подвид или общо 462 таксона, от които 11 вида със съмнителни данни. Досега семейството е монографично разработено в България от БАХМЕТЬЕВ (1902, Тр. Русс. энт. общ., 35: 356-466), REBEL (1903, Ann. Naturh. Mus. Wien, 18: 123-347), БУРЕШ & ТУЛЕШКОВ (1936, Изв. Цар. природон. инст. София, 9: 167-240; 1937, *ibid.*, 10: 121-184), но след това са публикувани още доста видове. Съвременен списък с всички установени видове е съставен от GANEV (1983, Phegea, 11: 31-42). В този списък фигурират 424 вида, а не 425, тъй като № 28 липсва [възможно е липсващият вид да е *Idaea muricata* (Hufn.)]. По съвременната номенклатура 4 от видовете сега са синоними на други видове в списъка, а един вид е понижен в подвид. Сравняването на списъка от 1983 и каталога от 1998 показва, че в каталога са прибавени още 31 със сигурност срещащи се видове и 11 с вероятно погрешни данни. От прибавените сигурни видове 15 са по стари литературни данни, но пропуснати в списъка на GANEV (1983), а други 16 вида са публикувани за България от Юлий Ганев, Стоян Бешков, Екатерина Несторова и някои чуждестранни лепидоптеролози след списъка.

Каталогът е съставен съвестно, но при по-подробно разглеждане правят впечатление някои пропуски и несъответствия. В увода е споменато, че

хоризонталното разпространение се дава според морфозеографската погълба на страната в География на България (1966), но приложената карта и списък на областите и районите не е взета от География на България, а от HUBENOV (1997, Acta zool. bulg., 49: 5-9) без това да е отбелязано.

Scopula nemoraria (Hübner) би трябвало да се извади от категорията на сигурните видове, тъй като не е публикуван за страната през последните 70 години и е изразявано мнение за грешното му определяне. Същото важи и за *Rheumaptera subhastata* (Nolck.), който авторката смята за неправилно определен от Д. Гогов. Съмнителните видове са дадени понякога с „оригиналната комбинация“, т.е. както са публикувани в литературата за България, напр. *Acidalia coenosaria* Led. вместо *Scopula coenosaria*, а понякога според съвременната номенклатура, напр. *Idaea litigiosaria* (Boisd.) вместо *Acidalia litigiosaria*.

Въпреки сравнително пълния списък на литературата за България в него липсват някои публикации с описания на нови за науката подвидове от България, като MILLIÈRE (неправилно изписан в каталога като Müller), 1868, Icon. Déscr. Chén. Lérop. inéd., 2: 433 (*Catarhoe putridaria bulgariata*); REISSER, 1936, Ent. Rundsch., 53: 135 (*Nebula nebulata pirinica*); VARGA, 1975, Acta Biol. Debrecina, 12: 77-90 (*Gnophos glaucinarius peruni*, *Psodos coracina bureschi*).

В каталога фигурират два подвуда на *Nebula salicata* (Hübner), но не е посочено кой е първият подвид. Освен това хоризонталното и вертикалното разпространение в България и общото разпространение показват, че вероятно те не представляват подвидове. Не изглежда правдоподобно и обединяването в един подвид на *Catarhoe permixtaria* (H.-Sch.) и *Catarhoe putridaria* (H.-Sch.), след като според BUSSE & ОСКРУСК (1991, Phegea, 19: 5-20) и други автори те са два вида. Липсва тълкуване защо не са включени като самостоятелни подвидове *Apocheima hispidaria popovi* Vojn., *Nychiodes dalmatina andreasaria* Warn. и *Ascotis selenaria bureschi* Karn., които се признават от чуждестранни и наши съвременни автори. Е. Несторова посочва, че според FORSTER & WOHLFAHRT (1981) *Protorhoe corollaria* (H.-Sch.) е синоним на *Protorhoe unicata* (Guenée), което е невъзможно. Възможно е обратното, защото вторият вид е описан след първия и защото е считан от БАХМЕТЪЕВ (1902, ор. cit.) за вариетет от него. Всъщност FORSTER & WOHLFAHRT (1981, Schmett. Mitteleur., 5: 120) не споменават за синонимия, а за грешно определяне на *Pr. unicata* от някои автори като *Pr. corollaria*. Неправилно е и твърдението на Е. Несторова, че според REBEL (1903, ор. cit.) *Cidaria bicolorata* (Hufn.) [сега *Plemyria rubiginata* (Den. et Schiff.)] е погрешно определен вид. В действителност REBEL (1903, ор. cit.) пише само, че видът е бил намерен от А. Дреновски край София.

Независимо от тези единични пропуски каталогът на Екатерина Несторова е много полезен справочник за богатото на видове семейство Geometridae. Трябва да поздравим Издателство Pensoft за инициативата да възобнови след шестгодишно прекъсване издаването на Каталози на българската фауна, от които Издателството на БАН отпечата само първия том (DETCHEVA R. 1992. Protozoa, Ciliophora. - In: Catalogi faunae bulgaricae. 1. Sofia, Aedib. Acad. sci. bulg., 135 p.).